

Prosjektbeskrivelse forprosjekt Bærekraftstanken

- "Tenk hvis alle hadde brydd seg ..."-

Foto: Rindal kommune

Innhold

1. Bakgrunn for prosjektet.	2
2. Mål og tiltak.....	3
3. Organisering.	4
4. Gjennomføring	5
5. Tidsplan (tentativ)	6
6. Budsjett og finansieringsplan.	7
7. Analyse av interessenter og forankring.....	7
8. Risikovurdering.....	9

1. Bakgrunn for prosjektet.

Interkommunalt politisk råd Trøndelag Sørvest, Lakseregionen består av kommunene Skaun, Orkland, Heim, Aure, Hitra, Frøya, Ørland, Rennebu, Rindal og Surnadal. Vertskommune for samarbeidet er Skaun kommune, hvor sekretariatet er lokalisert ved Rådhuset. Regionrådet leier økonomitjenester, støttefunksjoner og kontorlokaler fra Skaun kommune.

Av disse kommunene deltar 8 i helsesamarbeidet. Helsesamarbeidet drives frem av helseledernetverket. Helseledernetverket består av kommunalsjefer for helse i de åtte kommunene, og møtes fast hver 6 uke. I tillegg til helselederne møter regionens representanter i helsefelleskapet, samt kommuneoverlegene.

I tilknytning til helsesamarbeidet er det utarbeidet et bærekraftsdokument som skal være retningsgivende for regionens helsesamarbeid. Dokumentet ligger vedlagt (vedlegg 1), og tar utgangspunkt i nasjonale føringer innenfor bærekraft og helse.

Figur 1. Bildet er hentet fra: [Debattheft2022PaaSammeLag.pdf \(ks.no\)](#)

Tall for regionen viser at det i 2019 var 1695 personer over 80 år i regionen som mottok tjenester i form av hjemmetjeneste eller i institusjon. I 2040, vil dette tallet være på 3409 personer. ([Tjenestebehov - regjeringen.no](#)) Årsverk i institusjon og hjemmetjeneste 2019 var totalt i regionen 1.787. Fremskrevet behov for årsverk i institusjon og hjemmetjeneste i 2040 er for regionen beregnet til 3. 277 ([Tjenestebehov - regjeringen.no](#))

Tall viser at det totalt er sysselsatt 673 sykepleiere og vernepleiere i regionen i 2020. 299 av ansatte i regionen med høyskoleutdanning er 299 av disse 55 år eller eldre. ([Trøndelag i tall \(trondelagital.no\)](#))

Med bakgrunn i bærekraftsdokumentet (vedlegg 1), den demografiske utviklingen i regionen, framskriving av aldersbæreevne og tilgang på kritisk kompetanse i kommunale tjenester fremover, ønsker regionen å se på mulige verktøy, knyttet til hvordan kommunene kan planlegge og gjennomføre fornyingsarbeid som setter kommunene bedre i stand til å møte de varslede utfordringene.

Vi må jobbe, tenke, snakke sammen, organisere oss og utnytte de menneskelige ressursene i kommunene annerledes i fremtiden. Per i dag mangler vi helhetlige og konkrete verktøy for dette,

det er mulig det finnes fragmenterte verktøy som sammen kan fungere, men vi mangler oversikt over disse.

FNs bærekraftsmål kan være det beste sektorovergripende samhandlingsverktøyet vi har, men det krever at vi kan bevege oss fra plan til handling. Vi ser for oss at bærekraftstanken er et begrep som kan romme kunnskap, holdninger og handlemåter. Altså hva vi tenker og hva vi gjør – på alle nivåer i en kommune: politisk nivå, administrativt nivå, alle tjenesteutøvere ansatt i kommunen, alle innbyggere, frivilligheten og næringslivet. Globale evalueringer viser at utviklingen knyttet til bærekraftsmålene og Parisavtalen går for sakte. Det er derfor, på internasjonalt nivå, utviklet 5 indre utviklingsmål, som skal styrke fremdrift i arbeidet med de 17 bærekraftsmålene ([The Framework — Inner Development Goals](#)). Bærekraftstanken som prosjekt, som vist til ovenfor, må ikke snevres inn til et utviklingsprosjekt kun innenfor helse, eller et organisasjonsutviklingsprosjekt i kommunene. Alle aktører og sektorer i en kommune må bry seg – alle må med. De indre bærekraftsmålene handler nettopp om det å styrke vår evne til samarbeid på tvers og å skape gode relasjoner i et mangfold av behov og folk som skal utvikle samfunnet sammen. Hvis alle skal med må kommunikasjonen være god, bred, tilpasset, pirre nysgjerrigheten og invitere til involvering. Kommunikasjonsstrategier på flere nivåer i kommunene blir derfor et stort tema i forprosjektet.

Med bakgrunn i dette søker regionen om prosjektskjønn fornying og innovasjon, for etablering av et forprosjekt for regionens 10 medlemskommuner.

Forprosjektet skal resultere i en delrapport, samt ett eller flere pilotprosjekt, som testes ut i 2024.

2. Mål og tiltak

Det søkes om midler for etablering av forprosjekt, med det formål å utvikle piloter knyttet til Bærekraftstanken. Forprosjektet har to hovedmål:

1. Definere og utforme piloter knyttet til bærekraft – fra ord i plan til kunnskap, praksis og holdning hos alle – alle skal med. Utvikle, foreslå eller finne konkrete verktøy som kan testes ut i den hensikt å transformere ord om bærekraft i planverk til kunnskap, praksis og holdning i hele kommunen.
2. Beskrive målbilde for bærekraft som kunnskap, holdning og kultur, som vises i atferd på alle nivåer hos ansatte i kommunen, hos den enkelte innbygger, næringsliv og frivillighet.

Forprosjektet har som mål å utvikle piloter knyttet til:

- a. Kunnskap, holdning og kultur hos alle ansatte. Dette handler om flere ting:
  - Utvikle verktøy og/eller metode for systematisk refleksjon rundt og systematisk endring av arbeidsmåter for å møte den demografiske utviklingen
  - Utvikle og teste ut kommunikasjonsstrategi for budskapet “alle skal med”
- b. Kommunens oppgaver løses alltid på tvers
  - Kommunens utfordringer er hele kommunens utfordringer, og løses tverrsektorielt.

- Utvikle og teste ut kommunikasjonsstrategi for budskapet “hva kan min enhet bidra med”
  - Hvordan ser en kommune ut organisatorisk for en slik problemløsningsstrategi, og hvem samhandler med hvem når?
- c. Samhandling utad
- Utvikle og teste ut kommunikasjonsstrategi - utad
  - Hva kan næringslivet bidra med?
  - Hva kan frivilligheten bidra med?
  - Hva kan den enkelte innbygger bidra med?
- d. Lederprogram - bærekraftstanken
- Utvikling av lederprogram/erfaringsnettverk
  - Sammenstille lederskap på alle nivå med de indre utviklingsmålene og hvordan bevisstgjøring for godt team-arbeid og tverrfaglig samspill kan økes med bruk av dette rammeverket.

3. Organisering.

Prosjekteier	IKPR Trøndelag Sørvest, Lakseregionen
Oppdragsgiver	Kommunene i Trøndelag Sørvest, Lakseregionen
Prosjektansvarlig	Sekretariatet ved daglig leder og utviklingsveiledere. Ansvar for økonomien i forprosjektet.
Prosjektkoordinator	Sekretariatet ved utviklingsveiledere Sekretariatet bistår med koordinerende virksomhet, referat, fremdrift og fasilitering.
Prosjektveileder	Forprosjektet vil tilknytte seg kompetanse innenfor tjenestinnovasjon, design og utvikling av modeller. Prosjektveileder skal fortrinnsvis ha tilhørighet til forskningsmiljø innenfor design og innovasjon. Prosjektveileder bistår i prosessledelse og utviklingsarbeidet
Vertskommune	Skaun kommune
Arbeidsgruppe	Det etableres en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen består av 1-2 kommunedirektører, samt 2-3 kommunalsjefer fra forskjellige tjenesteområder i kommunene. Arbeidsgruppen rapporterer til KDU.

Styringsgruppe	Kommunedirektørutvalget Trøndelag Sørvest, Lakseregionen
Referansegruppe	Vi ønsker å knytte til oss en gruppe med sentrale aktører fra Kommunesektorens organisasjon (KS), Statsforvalteren i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune, OsloMet og andre UH-grupper, samt FN sambandet, som en ressursgruppe som kan være ressurs- og diskusjonspartnere for arbeidsgruppen.

4. Gjennomføring

Arbeidsgruppen rekrutteres via interessenter som melder seg fra kommunene i kommunedirektørutvalget (KDU). Sekretariatet fremmer forslag til KDU på prosessveileder. Når denne har akseptert lager arbeidsgruppen og prosessveileder en prosjektplan. Arbeidsgruppen skal avholde 10 møter i løpet av forprosjektperioden, 01.01.23 – 31.12.23. Arbeidsgruppen vil ha ansvar for å designe og foreslå piloter, samt beskrive målbilde, og vil få veiledning fra en prosessveileder. Arbeidsgruppen skal sørge for informasjon og deltakelse fra sentrale interessenter beskrevet i avsnitt 7.

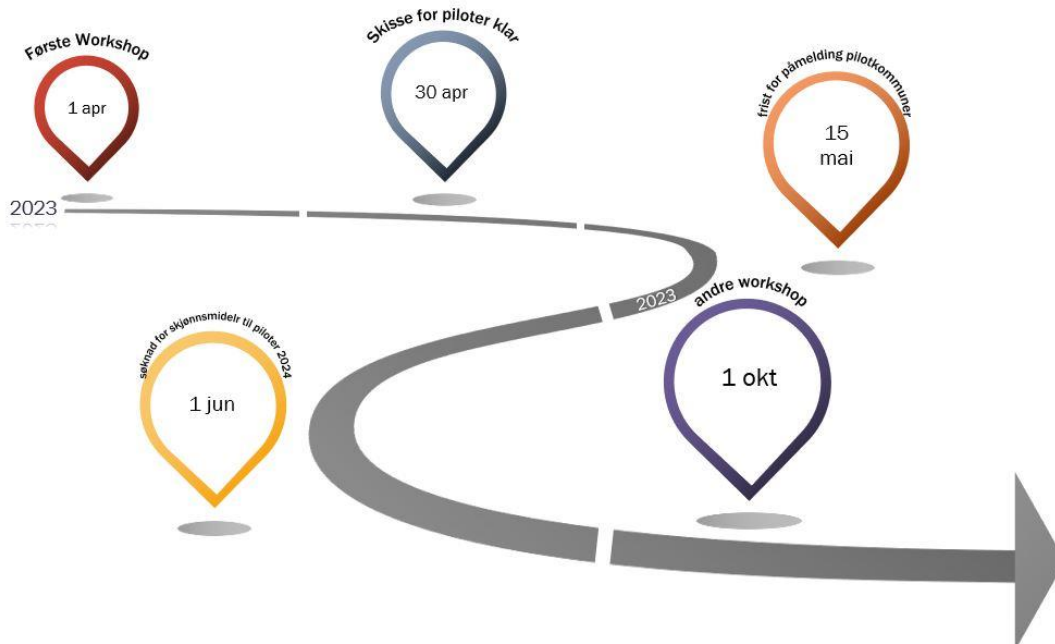
Arbeidsgruppen vil sammen med prosessleder og sekretariatet ha ansvar for å planlegge og avholde to workshops for regionens kommuner i løpet av forprosjektperioden. Hensikten med workshopene vil være å sikre bredest mulig innspill på design av piloter og nødvendig forankring av målbildet.

Ressursgruppen inviteres inn i arbeidsgruppen i henhold til deres kapasitet.

Det er ønskelig at forprosjekt og piloter skal være forskningsbasert. Det vil derfor vurderes fortløpende å søke midler til følgeforskning gjennom Distriktforsk.

5. Tidsplan (tentativ)

Figur 2. Framdrift og milepæler, fra forprosjekt piloter.

Milepælene beskriver viktige stoppunkt og frister i forprosjektet. Arbeidsgruppen skal starte sitt arbeid så tidlig som mulig i januar 2023. Skisser til mulige piloter og planlegging av første workshop vil være hovedtema. Første workshop planlegges i starten av april, og det inviteres til bred deltagelse fra alle kommunene i regionen. Vi ønsker at alle kommuner stiller med 10 deltagere, i tillegg til ressursgruppe, prosessveileder og eventuell annen kompetanse som er nødvendig for å nå målet for workshopen. Workshopen har to mål. Det ene er å utarbeide et målbilde for hvordan en kommune ser ut i kommunikasjonslinjer, organisering og samhandling når alle (innbyggere, frivillighet, næringsliv og kommunens administrasjon og tjenester tenker og (sam)handler bærekraftig. Konkrete innspill og prioritering av piloter. Skisse for piloter og målbilde skal være klar innen april 2023. 15 mai 2023 er satt som frist for påmelding til de skisserte pilotene for kommunene. Frem til frist for søknad i juni 2023 har arbeidsgruppen ansvar for å utarbeide søknad om skjønnsmidler i samarbeid med prosessveileder og ressursgruppe.

Andre workshop vil i hovedsak dreie seg om forankring av målbilde og piloter. Det vil være viktig å utarbeide forankring for felles prosess, treffpunkt for utveksling av informasjon og prosessledelse.

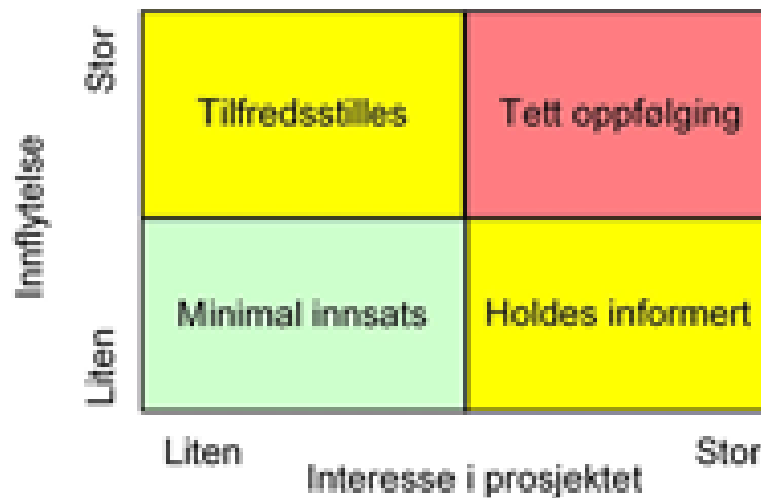

6. Budsjett og finansierungsplan.

Budsjett		
Prosessveileder	Kr. 100.000	Bistand til ledelse av prosess, tjenesteinnovasjon, design og modell.
Innleie kompetanse	Kr. 100.000	Innledere og foredragsholdere
Konsulenttjenester/innleie	Kr. 100.000	Innleie av ekstern kompetanse til planlegging og gjennomføring av 2 stk workshop
2 stk. workshop	Kr. 200.000	Leie av konferanselokaler
Diverse	Kr. 100.000	Reise og kompetanseheving
Arbeidsinnsats sekretariatet	Kr. 200.000	Prosjektkoordinering
Arbeidsinnsats kommunene	Kr. 720.000	Deltagelse på 2 workshop og møter i arbeidsgruppe, ressursgruppe og styringsgruppe
Arbeidsinnsats andre	Kr. 100.000	Ekstern deltagelse i ressursgruppe.
SUM	Kr. 1 620.000	
Finansierungsplan		
Skjønnsmidler prosjektskjønn fornying og innovasjon	Kr. 600.000	
Egeninnsats	Kr. 1 020.000	
SUM	KR. 1 620.000	

7. Analyse av interessenter og forankring

Forprosjektet er forankret i regionens kommunedirektørutvalg. Bærekraft som grunnlag for utviklingsarbeid innenfor helse er i tillegg forankret i regionens helseledernetverk, samt politisk forankret i regionrådet og regionrådets arbeidsutvalg.

Forprosjektet kan ha mange mulige interesser. Kommunene er en interessant med stor interesse for forprosjektet og påfølgende piloter, og med stor innflytelse.

Ansatte i kommunene er en interessentgruppe som bør ha stor interesse for forprosjekt og påfølgende piloter, samt som bør gis stor innflytelse, for eksempel gjennom tillitsvalgte og vernetjeneste.

Kommunens innbyggere vil være en stor interessentgruppe, som må få nødvendig informasjon og mulighet til å medvirke gjennom representantskap, for eksempel gjennom brukerråd.

Det vil også være aktuelt å finne måter å engasjere næringsvirksomhet, jordbruk og frivilligheten på i forprosjektet.

KS har fokus på den demografiske utviklingen gjennom 2040 begynner nå! - KS, og vi forstår det slik som at flere kommuner i Norge jobber med problematikken knyttet til utfordringsbildet fremover og hvordan man kan se for seg løsninger på dette. OsloMet er i gang med å prøve ut de indre utviklingsmålene i forskning og undervisning ved Institutt for produktdesign. Forprosjekt med påfølgende piloter vil kunne understøtte og dra veksler på det arbeidet som gjøres i bærekraftsnettverket i Trøndelag.

Dette viser at det er mange som jobber med bærekraft. Ved å se et bredt interessentbilde på denne måten, kan vi høste av erfaringer og oppnå synergieffekter. Vi ønsker derfor å invitere representanter som allerede jobber med bærekraft, bærekraftstanken og de indre utviklingsmålene inn i ressursgruppen.

Det bør derfor legges opp til en bred kommunikasjonsstrategi i forprosjektet, slik at alle interesser nås.

Funn i forprosjekt og påfølgende piloter vil publiseres på en hensiktsmessig måte, slik at materialet blir tilgjengelig for andre offentlige eller private aktører som vil ha interesse av det.

8. Risikovurdering

1. Det er en reell fare for at prosjekter knyttet til utvikling som favner vidt, er prosessorientert, og knyttet til abstrakt tankegods kan renne ut i sand.

Dette håndteres gjennom konkretisering av målbilde og avgrensning av område for piloter. Prosjektet skal ved tildeling, få en rask og tydelig oppstart hvor 1) prosjektteam kommer på plass, 2) prosjektveileder oppnevnes, og 3) prosjektplanen beskrives med konkrete arbeidsoppgaver og tilhørende delmål med milepæler, jamfør figur 2. Dette skjer innen mars 2023.

2. For dårlig forankring hos ansatte, innbyggere, næringsliv og frivilligheten

Dette håndteres ved å gi bred tilgang på informasjon på Trøndelag Sørvest, Lakseregionens nettside, og gjennom å informere og invitere til innspill fra forskjellige brukerråd, brukerorganisasjoner og arbeidstakerorganisasjoner. Det kan også være aktuelt å løfte arbeidet fram på Arena Trøndelag.